

DWP-WWO.055.26.2024.EZS
Warszawa, 07 stycznia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 6398

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Jacka Sasina w sprawie pomocy poszkodowanym przez powódź w 2024 r. w części dotyczącej właściwości ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Szanowny Panie Pośle,

uprzejmie informuję, że realizowane rodzaje form wsparcia Ministra Edukacji na obszarze objętym powodzią wynikają z następujących działań¹:

- 1) przedsięwzięcie Ministra Edukacji pn. „Doposażenie szkół podstawowych z terenów objętych w 2024 r. stanem klęski żywiołowej w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz uzupełnienie zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych”,
- 2) „Pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków działania żywiołów w publicznych szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych lub dotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”,
- 3) program „Zielone Szkoły dla Powodzian”,
- 4) zasiłki losowe na cele edukacyjne w wysokości 1 000 zł na dziecko lub ucznia,
- 5) zajęcia opiekuńcze i zajęcia terapeutyczno-edukacyjne,
- 6) program pn. „Edukacja na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego” na rok szkolny 2024/2025.

Wszystkie formy wsparcia realizowane są na wniosek uprawnionych osób fizycznych i prawnych. Każdy rodzaj udzielanej pomocy ma charakter bezzwrotny, a kolejność składania wniosków nie jest czynnikiem decydującym o przyznaniu pomocy.

¹ zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego oraz śląskiego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1395, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego oraz lubuskiego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1435, z późn. zm.),

I. Przedsięwzięcie Ministra Edukacji pn. „Doposażenie szkół podstawowych z terenów objętych w 2024 r. stanem klęski żywiołowej w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz uzupełnienie zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych”.²

Na realizację zadań z budżetu MEN przeznaczono 450 000 zł, w tym:

- 1) w 2024 r. (termin składania wniosków do 9 grudnia 2024 r.) - 300 000 zł na doposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe;
- 2) w 2025 r. (termin składania wniosków - 16 - 31 stycznia 2025 r.) - 150 000 zł na uzupełnienie zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych.

W przypadku doposażenia szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2024 r., wysokość wsparcia finansowego przyznawana jest zgodnie z wnioskiem. Nie obowiązuje limit wsparcia finansowego udzielanego beneficjentowi. W uzupełnieniu zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych w 2025 r. wsparcie finansowe będzie przyznawane w wysokości odpowiedniej do wykazanych strat, jednak nie więcej niż 15 000,00 zł.

Środki w całości przeznaczone są na wsparcie finansowe organów prowadzących szkoły, bez kosztów obsługi wypłat świadczeń.

Termin składania do Ministerstwa Edukacji Narodowej wniosków określono na 9 grudnia 2024 r. Udzielono wsparcia w wysokości 19 751 zł – 4 organom prowadzącym dla 5 szkół podstawowych.

II. Wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego.

Ministerstwo Edukacji Narodowej wsparło poszkodowane w wyniku powodzi jednostki samorządu terytorialnego ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w oparciu o „Kryteria podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2024”, w ramach kryterium III. pn. „Pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków działania żywiołów w publicznych szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych lub dotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”.

Pomoc realizowana była i jest na podstawie art. 108 ust. 2 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³.

Wg stanu z **15 listopada 2024 r.** z możliwości wsparcia w ramach kryterium III skorzystały 63 jednostki samorządu terytorialnego, które otrzymały środki na remont lub odbudowę **165 budynków publicznych szkół i placówek oświatowych, w tym także przedszkoli** oraz szkolnych obiektów sportowych.

W 2024 r. rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej wyniosła ok. 448 mln złotych. Wysokość wypłaconego wsparcia w ramach kryterium III wyniosła 164 834 833 zł. Wsparcie na remonty lub odbudowę planowane jest także na rok 2025.

Tab. nr 1 Liczba jednostek samorządu terytorialnego objętych pomocą w podziale na województwa – kryterium III.

² Na podstawie art. 90w ust. 1, ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² ustanowiono przedsięwzięcie Ministra Edukacji pod nazwą „Doposażenie szkół podstawowych z terenów objętych w 2024 r. stanem klęski żywiołowej w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz uzupełnienie zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych.

³ Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572).

Województwo	Liczba JST otrzymujących wsparcie	Kwota w zł
Dolnośląskie	40	100 767 905
Opolskie	13	58 896 462
Śląskie	7	4 059 466
Lubuskie	3	1 111 000
Suma końcowa	63	164 834 833

Poszkodowane jednostki samorządu terytorialnego mogły uzyskać do 100% kosztów remontu lub odbudowy budynku szkoły lub placówki oświatowej.

Wartość kosztorysową remontu stanowiła zwykle wartość strat oszacowana w protokole komisji powołanej przez wojewodę do zweryfikowania szacunków strat powstałych w wyniku działań żywiołów lub dokumencie tożsamym, tj. protokole weryfikacji strat przygotowywanym przez komisję wojewódzką na podstawie pierwotnie przekazanego do urzędu protokołu szacowania strat w infrastrukturze komunalnej opracowanego przez właściwą JST.

Kwota wsparcia pomniejszana była jedynie o kwotę uzyskanego odszkodowania i/lub o kwotę pozyskaną z innych źródeł z budżetu państwa.

Samorządy, które z różnych przyczyn nie zdążyły w 2024 r. złożyć wnioski będą mogły ubiegać się o dofinansowanie również w 2025 r.

Tab. nr 2 Najwyższe wartości wsparcia

Kod i nazwa JST	Kwota	Liczba placówek objętych wsparciem
1. M-Gm Lewin Brzeski	21 587 522 zł	13
2. M-Gm Bardo	13 100 000 zł	2
3. Pow. nyski	12 936 540 zł	6
4. M-Gm Łądek-Zdrój	12 431 366 zł	2
5. M-Gm Wleń	10 342 482 zł	4
6. M-Gm Kamieniec Ząbkowicki	9 900 000 zł	3
7. M-Gm Stronie Śląskie	9 700 000 zł	1
8. Jelenia Góra (cz. powiatowa)	8 040 736 zł	6
9. M-Gm Paczków	8 032 638 zł	1
10. M-Gm Nysa	7 926 331 zł	9

Tab. nr 3 Najniższe wartości wsparcia

Kod i nazwa JST	Kwota	Liczba placówek objętych wsparciem
1. Gm Pielgrzymka	8 708 zł	1
2. Gm Dobromierz	16 569 zł	1
3. Gm Miedźna	18 648 zł	1
4. M-Gm Lubawka	30 488 zł	1
5. Gm Stara Kamienica	42 647 zł	1
6. M-Gm Głuszyca	47 759 zł	1
7. M-Gm Żarów	60 000 zł	1
8. M-Gm Bolków	79 143 zł	2
9. M-Gm Skoczów	130 833	3
10. M-Gm Wojcieszów	131 178 zł	1

III. Program Ministra Edukacji „Zielone Szkoły dla Powodzian”.⁴

⁴ Program został ustanowiony Komunikatem Ministra Edukacji z dnia 4 października 2024 roku.

Program „Zielone Szkoły dla Powodzian” zapewniał bezpłatny wyjazd uczniów z terenów objętych powodzią do ośrodków wypoczynkowych w bezpiecznych rejonach Polski, tj. wsparcie dzieciom i młodzieży oraz ich opiekunom poprzez organizację pobytów edukacyjnych w bezpiecznych miejscach, które oferują zakwaterowanie, wyżywienie oraz zajęcia wspierające rozwój psychiczny i fizyczny uczniów w bezpiecznym i przyjaznym środowisku.

Celem organizowanych wycieczek dla dzieci i młodzieży Powodzian jest przede wszystkim:

- 1) wsparcie uczniów klas I–VIII szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej, w tym szkół filialnych, dla dzieci i młodzieży, położonych na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej, przez zapewnienie im sprzyjających warunków do regeneracji sił po traumie związanej z powodzią i odpoczynku, połączonych z możliwością udziału w zajęciach, które w inspirujący i kreatywny sposób pozwalają na indywidualne rozwijanie ich pasji, a także naukę przydatnych umiejętności i samodzielnych zachowań;
- 2) umożliwienie uczniom powrotu do normalnego funkcjonowania sprzed powodzi przez udział w zajęciach edukacyjnych w bezpiecznym i przyjaznym otoczeniu;
- 3) poprawa dobrostanu psychicznego uczniów i ich nauczycieli przez zapewnienie możliwości spędzania czasu i realizacji zadań wychowawczo-opiekuńczych w bezpiecznym i przyjaznym otoczeniu;
- 4) zwiększenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie diagnozowania pierwszych symptomów kryzysu psychologicznego u ucznia oraz udzielanie wsparcia psychologicznego w takich okolicznościach.

Na działanie z budżetu Ministra Edukacji przeznaczono środki finansowe w wysokości 10 632 000,00 zł.

Organem państwowym odpowiedzialnym za realizację tego wsparcia jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji na podstawie umowy (Nr MEN/2024/DWM/2234). Umowa została zawarta pomiędzy Ministrem Edukacji a Fundacją, zgodnie z przepisami art. 150 ustawy *o finansach publicznych*⁵.

Minister Edukacji pełni kontrolę nad realizacją programu na zasadach i w trybie określonym w przepisach o kontroli w administracji rządowej. Beneficjentem Programu są szkoły z terenów położonych na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej na podstawie rozporządzenia w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego oraz śląskiego⁶.

IV. Informacja o stanie realizacji pomocy w formie zasiłków losowych dla dzieci i uczniów poszkodowanych wskutek powodzi z września 2024 r.

1. Zasiłki losowe w ramach Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach 2022-2024⁷

⁵ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm. (zmiany: Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858 i 1089).

⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego oraz śląskiego (Dz. U. poz. 1395, z późn. zm.).

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach 2022-2024 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1408).

Pomocy w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, zwanego dalej „zasiłkiem losowym”, udziela się:

- 1) dzieciom realizującym w danym roku szkolnym obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne,
- 2) uczniom uczęszczającym w danym roku szkolnym do szkół wszystkich typów, kształcącym się w tych szkołach w formie dziennej – jeżeli ich rodzinom został przyznany zasiłek celowy na podstawie art. 40 ustawy o pomocy społecznej⁸, w związku ze stratami poniesionymi w wyniku wystąpienia negatywnych zjawisk atmosferycznych, np. powodzi.

Termin składania wniosków o zasiłek losowy dla dzieci i uczniów w ramach tego programu upłynął 26 września 2024 r. Wnioski w ramach programu rządowego⁹ należało złożyć do właściwego miejscowo wójta, burmistrza i prezydenta miasta. Do 15 listopada 2024 r. w gminach rozpatrzono pozytywnie 1 309 wniosków na wsparcie 1 309 dzieci i uczniów (1 tys. zł bezzwrotnej pomocy na dziecko lub ucznia). Do 27 grudnia 2024 r. rozpatrzono pozytywnie 3 300 wniosków, co oznacza, że wszyscy, którzy występowali o taką formę pomocy ją otrzymali. Środki w łącznej kwocie 3 300 tys. zł otrzymało 3 300 dzieci i uczniów.

Źródłem finansowania pomocy był budżet państwa w ramach rezerwy celowej poz. 26.

2. Zasiłki losowe realizowane na podstawie art. 5d ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi¹⁰.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, w celu umożliwienia wnioskowania o wsparcie w formie zasiłków losowych po 26 września 2024 r., zaproponowało stworzenie prawnej możliwości ich wypłacania i pobierania, przygotowując art. 5d ww. ustawy.

Gdy trwało wypłacanie pomocy w formie zasiłków losowych z programu rządowego, 15 listopada 2024 r. Minister Edukacji, niezwłocznie po otrzymaniu informacji o rezerwie celowej, w której dostępne były środki na wypłatę drugiej formy zasiłków losowych, wystąpiła z wnioskiem o uruchomienie środków w kwocie 7 291 tys. zł dla dzieci i uczniów poszkodowanych wskutek powodzi z woj. dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego, śląskiego.

Wsparcie na podstawie przepisów rozporządzenia w sprawie trybu wypłaty i szczegółowego trybu zwrotu zasiłku losowego¹¹ otrzymało dotąd 5 062 dzieci i uczniów z terenów objętych powodzią. Łącznie wydatkowano 5 062 tys. zł.

Termin składania wniosków o zasiłek losowy, o którym mowa w art. 5d ww. ustawy, dla dzieci i uczniów z rodzin poszkodowanych wskutek powodzi, upłynie 15 marca 2025 r.¹². Źródłem finansowania jest rezerwa celowa budżetu państwa poz. 78 i kolejne.

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn.zm.).

⁹ Uchwała nr 106 Rady Ministrów z dnia 23 września 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach 2022-2024.

¹⁰ Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 654 z późn.zm.).

¹¹ Rozporządzenie z dnia 4 października 2024 r. w sprawie trybu wypłaty i szczegółowego trybu zwrotu zasiłku losowego (Dz.U. 2024 poz. 1481).

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu gmin, w których są stosowane szczególne rozwiązania związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r., oraz rozwiązań stosowanych na ich terenie (Dz.U. poz. 1484).

Ogółem zasiłki losowe w obu ww. formach otrzymało dotąd 8 362 dzieci i uczniów z rodzin poszkodowanych wskutek powodzi we wrześniu 2024 r.

V. Zajęcia dla dzieci i uczniów w ramach Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach 2022-2024

Dla rodziców 10 dzieci i uczniów wnioskujących o wsparcie w formie zajęć zorganizowano zajęcia opiekuńcze i zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dofinansowując ich organizację kwotą 7 tys. zł. Zajęcia te rozpoczęły się 23 listopada 2024 r. i zakończyły 16 grudnia 2024 r.

VI. Program pn. „Edukacja na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego” na rok szkolny 2024/2025

Program przewiduje finansowanie projektów obejmujących działania wspierające system oświaty, realizowanych przez organizacje harcerskie w obszarze:

- realizacji działań w zakresie usuwania skutków powodzi,
- realizacji działań w zakresie aktywizacji społeczeństwa.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu w roku szkolnym 2024/2025 r. wynosi łącznie 25 000 000 zł, w tym:

w 2024 r. – 15 000 000 zł;

w 2025 r. – 10 000 000 zł.

Rozstrzygnięcie naboru na środki przewidziane na lata: 2024 i 2025 miało miejsce 4 października 2024 r. a wyniki zostały opublikowane m.in. na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej¹³. W styczniu 2025 r. planowane jest uruchomienie drugiego naboru na środki pozostałe do wykorzystania w 2025 r.

Środki na realizację działań otrzymały organizacje harcerskie, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe¹⁴, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i objęte Honorowym Protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Paulina Piechna-Więckiewicz
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

¹³ <https://www.gov.pl/web/edukacja/edukacja-na-rzecz-budowania-spoleczenstwa-obywatelskiego>

¹⁴ Ustawa z dnia 14 września 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn.zm.).